

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 06.03.1974, sp. zn. Tz 2/74, ECLI:CZ:NS:1974:TZ.2.1974.1

Číslo: 20/1975

Právní věta: Jestliže se původně konalo řízení proti uprchlému a důvody pro konání takového řízení před skončením trestního stíhání odpadnou, protože přítomnost obviněného lze zajistit (např. když se obviněný vrátil z ciziny, kde se vyhýbal trestnímu řízení), musí se v řízení pokračovat podle obecných ustanovení trestního řádu a nikoli podle zvláštních ustanovení o konání řízení proti uprchlému podle § 302 a násl. tr. ř. Soud je proto povinen zkoumat v průběhu trestního stíhání, zda důvodu pro konání řízení proti uprchlému trvají.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 06.03.1974

Spisová značka: Tz 2/74

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Řízení proti uprchlému

Předpisy: 141/1961 Sb. § 302

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 20/1975 sb. rozh.

Jestliže se původně konalo řízení proti uprchlému a důvody pro konání takového řízení před skončením trestního stíhání odpadnou, protože přítomnost obviněného lze zajistit (např. když se obviněný vrátil z ciziny, kde se vyhýbal trestnímu řízení), musí se v řízení pokračovat podle obecných ustanovení trestního řádu a nikoli podle zvláštních ustanovení o konání řízení proti uprchlému podle § 302 a násl. tr. ř. Soud je proto povinen zkoumat v průběhu trestního stíhání, zda důvodu pro konání řízení proti uprchlému trvají.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 6. 3. 1974 sp. zn. [Tz 2/74.](#))

Ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátora ČSR zrušil Nejvyšší soud ČSR rozsudek městského soudu v Praze ze dne 6. prosince 1972 sp. zn. 2 To 579/72 a městskému soudu v Praze přikázal, aby věc obviněné K. L. znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20. září 1972 sp. zn. 4 T 60/72 byla v řízení proti uprchlému podle § 302 a násl. tr. ř. obviněná K. L. uznána vinnou trestným činem opuštění republiky podle § 109 odst. 2 tr. zák. a odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců nepodmíněně, pro jehož výkon byla podle § 39a odst. 2 písm. a/ tr. zák. zařazena do první nápravně výchovné skupiny.

Trestný čin spáchala obviněná dne 21. září 1968 tím, že bez povolení příslušných československých úřadů zůstala na území Spojených států amerických, když zneužila povolení k turistické cestě do USA.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání obhájce obviněné. K jeho odvolání rozhodl městský soud v Praze rozsudkem ze dne 6. prosince 1972 sp. zn. 2 To 579/72 tak, že zrušil v napadeném rozsudku výrok o trestu a uložil obviněné jiný druh trestu.

Poté dne 10. září 1973 podala obviněná K. L. rovněž odvolání proti cit. rozsudku obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20. září 1972 sp. zn. 4 T 60/72. Její odvolání bylo usnesením městského soudu v Praze ze dne 3. října 1973 sp. zn. 2 To 474/73 zamítnuto jakožto opožděně podané.

Proti uvedeným rozhodnutím podal ve prospěch obviněné K. L. stížnost pro porušení zákona generální prokurátor ČSR. Ve stížnosti namítá, že městský soud porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 5, v § 253 odst. 1, 2 tr. ř. a v § 302 a násl. tr. ř., jestliže o odvolání obhájce obviněné jednal, aniž se přesvědčil dotazem u Federálního úřadu pasů a víz o tom, zda se obviněná nevrací, případně již nevrátila na území ČSSR. Bez provedení tohoto důkazu nebyly objasněny předpoklady pro jednání v řízení proti uprchlému podle § 302 a násl. tr. ř. Proto generální prokurátor ČSR navrhuje, aby Nejvyšší soud ČSR uvedené porušení zákona vyslovil, napadená rozhodnutí zrušil a postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř., příp. podle § 271 tr. ř.

Nejvyšší soud na podkladě stížnosti pro porušení zákona přezkoumal správnost napadených rozhodnutí, jakož i řízení, jež jim předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Podle § 302 odst. 1 tr. ř. lze řízení proti uprchlému podle druhého oddílu hlavy devatenácté trestního řádu konat jen proti tomu, kdo se vyhýbá trestnímu řízení pobytem v cizině, nebo tím, že se skrývá.

Stran vyhýbání se obviněné trestnímu řízení pobytem ve Spojených státech amerických doplnil Nejvyšší soud ČSR řízení dotazem u Krajského odboru pasů a víz v Praze. Zprávou uvedeného odboru ze dne 28. února 1974 zn. 1170/2 - 74 bylo zjištěno, že obviněná byla československými úřady povolena soukromá cesta do Spojených států amerických, kam odjela dne 29. srpna 1968. Od 21. září 1968 se v cizině zdržovala bez povolení československých úřadů, když se v povolené době nevrátila zpět do ČSSR a o prodloužení pobytu nežádal. Teprve v roce 1972 požádala čs. úřady o povolení návratu do naší vlasti. Její žádosti bylo vyhověno a návrat jí byl povolen s termínem do 31. prosince 1972. Povolení návratu však neprodlužuje platnost její původní výjezdní doložky k dočasnému legálnímu pobytu v cizině. Obviněná se vrátila do ČSSR v prosinci 1972, takže od 21. září 1968 do prosince 1972 se v cizině zdržovala bez povolení československých úřadů.

V průběhu přípravného řízení a hlavního líčení, konaného u obvodního soudu pro Prahu 4 den 20. září 1972, v němž byl vyhlášen cit. odsuzující rozsudek soudu prvního stupně, byla obviněná skutečně ilegálně v zahraničí, jak vyplývá ze zprávy Krajského odboru pasů a víz v Praze. Proto se přípravné řízení i hlavní líčení u soudu prvního stupně důvodně uskutečnilo s použitím § 302 až 306 tr. ř., tedy v řízení proti uprchlému. Tato ustanovení zvláštního druhu řízení byla v uvedených stádiích řízení dodržena řádně a bez chyb včetně podání odvolání obhájcem, který podle ustanovení § 304 tr. ř. byl řádně uprchlé ustanoven a jenž byl oprávněn uplatnit stejná práva, jaká náleží obviněné.

Protože však ze zprávy Krajského odboru pasů a víz v Praze vyplývá, že se obviněná vrátila do naší vlasti ještě před rozhodnutím odvolacího soudu, projednával městský soud v Praze odvolání obhájce obviněné, o němž rozhodl rozsudkem ze dne 6. prosince 1972 sp. zn. 2 To 579/57, již nesprávně ve zvláštní formě řízení proti uprchlé. V té době již odpadl předpoklad oné zvláštní formy řízení - vyhýbání se trestnímu řízení pobytem v cizině. Tím porušil městský soud zákon v ustanovení § 302 až 306 tr. ř.

K důvodné stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem ČSR, vyslovil Nejvyšší soud ČSR zjištěné porušení zákona a napadený rozsudek městského soudu v Praze zrušil. Současně zrušil další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Zejména zrušil usnesení městského soudu v Praze ze dne 3. října 1973 sp. zn. 2 To 474/73, jímž bylo zamítnuto odvolání obviněné proti rozsudku obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20. září 1972 sp. zn. 4 T 60/72 jakožto opožděné podané. Nejvyšší soud pak městskému soudu v Praze přikázal, aby po vyžádání doplnění opisu rejstříku trestů, o odvolání obhájce obviněné a odvolání obviněné proti cit. rozsudku obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20. září 1972 sp. zn. 4 T 60/72 znovu jednal a rozhodl. Přitom by městský soud měl zjistit, zda obviněná nesplňuje podmínky pro zastavení trestního stíhání pro trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 2 tr. zák., zejména podle článku IV rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 23. února 1973.